Цана 10 кап. (граш.)

Пралетарыі ўсіх краін, еднайцеся!

Орган Часовых Упраўленняў Віленскай вобласці і горада Вільна

ВІЛЕНСКАЯ ПРАЎДА

№ 23
18 кастрычніка 1939 г.
Серада

КАНДЫДАТЫ ВЫЗВАЛЕНАГА НАРОДА

Дзень, калі працоўныя горада Беластока звярнуліся са зваротам аб скліканні Народнага Сабрання для вырашэння пытання аб дзяржаўным устройстве ў Заходняй Беларусі, увойдзе ў гісторыю. На шматлюдных сходах, мітынгах, народ аднадушна далучыўся да звароту беластокцаў і Заходняя Беларусь уступіла ў перадвыбарчую кампанію.

Перадвыбарчыя сходы ператвараюцца ва ўсенародную дэманстрацыю любві і адданасці вызваленага народа краіне Советаў.

Працоўныя Заходняй Беларусі вылучылі лепшых сваіх сыноў і дочак кандыдатамі ў дэпутаты Народнага Сабрання. Вылучаюць і даюць наказ, каб кожны дэпутат адстайваў на Народным Сабранні правы працоўных, каб Народнае Сабранне ўстанавіла на вызваленай зямлі ўладу рабочых і сялян.

Не можа быць большага гонару і пашаны, чым тая, якая нам прадстаіць,—гэта ўліцца ў адзіную сям'ю працоўных Совецкага Саюза, далучыцца да свабоднай Совецкай Беларусі.— Так заявіў на сходзе ў горадзе Браслаўле рабочы-пільшчык т. Кавалеўскі Александр. І бурная авацыя ўсіх прысутных на сходзе падкрэсліла, што ён выказаў думку народа.

У горадзе Маладзечна вылучан кандыдатам у дэпутаты селянін - бядняк Міхалевіч Владімір Адамавіч. Яго шлях-гэта шлях сына народа. На працягу 20 год уладання польскай шляхты тав. Міхалевіч вёў упартую настойлівую барацьбу за знішчэнне варварскага эксплаататарскага ладу. Яго некалькі разоў кідалі ў турму, здзекваліся над сям'ёй, адабралі апошняга каня, але нічога не застанавіла Владзіміра Адамавіча. — Я верыў гаворыць ён — што прыдзе час, калі над народамі Заходняй Беларусі заззяе яркае сонца свабоды.

Перадвыбарчыя сходы вылучылі кандыдатамі ў дэпутаты сялян, рабочых, інтэлігенцыю. Сярод намечаных многа жанчын. Гэта ўпершыню ў Заходняй Беларусі жанчына карыстаецца такімі палітычнымі правамі. На адным з прадвыбарчых сходаў хатняя гаспадыня тав. Дынч Міра заявіла: „самым безрадасным і цяжкім лёсам быў жаночы. Скажыце хто лічыўся з жанчынай пры польскай уладзе? Мы былі толькі рабамі. А цяпер мы маем права выбіраць і быць выбранымі ў дзяржаўныя органы, па самаму дэмакратычнаму ў свеце прынцыпу. Гэта сапраўды цудоўна і ацаніць вельмі цяжка“.

У Беластоку вылучана кандыдатам у дэпутаты Еўгенія Каплан. Яе ведаюць працоўныя горада, як актыўнага барацьбіта за вызваленне народа ад жудаснай эксплаатацыі і бяспраўя. Яна на працягу 8 год пакутвала ў польскай дэфензыве за тое, што смела і адкрыта змагалася за роўнапраўе жанчыны, за знішчэнне эксплаатацыі. І толькі чырвоныя палкі адчынілі дзверы цемнай камеры.

У Іодскай выбарчай акрузе вылучана сялянка бядначка Іванова Екацерына. Ёй усяго 19 год. Але яна ўжо спытала на сваіх плячах усё гаротнае сялянскае жыццё на самай цяжкай рабоце ў пана. Ужо 10 год сама сваімі ўласнымі рукамі яна здабывала сабе кавалак хлеба, і для яе вызваленне Чырвонай Арміяй Заходняй Беларусі было другім днём нараджэння, але ўжо днём светлым і радасным.

Ворагі працоўнага народа імкнуцца высунуць кандыдатамі ў дэпутаты людзей з цёмным мінулым, людзей, якія ў свой час выслужваліся перад польскімі панамі. Але гэтыя спробы ворагаў народа ўшчэнт разбіваюцца на сходах выбаршчыкаў.

22 кастрычніка ўвесь народ Заходняй Беларусі незалежна ад нацыянальнасці, социяльнага паходжання і веравызнання пойдуць к выбарчым урнам галасаваць за сваіх кандыдатаў.

22 кастрычніка дзень сапраўднага свята вялікай перамогі. З іменем вялікага Сталіна на вуснах народы Заходняй Беларусі пакажуць арганізаванасць і аддадуць свае галасы за тых, хто верай і праўдай аддан справе народнай.

Народы свабоднай Заходняй Беларусі горда ўзнімуць чырвоныя сцягі і пойдуць з імі галасаваць за тых, хто адстайвае інтарэсы працоўных.

Вялікаму СТАЛІНУ шчырае дзякуй

На ўсходзе зорка свеціць,
Знікла хмара, холад, дождж —
То пад сцягам перамогі
Варашылаў едзе вождзь.

За вялікай, за пабедай
Для працоўных ён ідзе.
Паўстае для нас гаротных
Шчасця радаснага дзень.

Вось ідуць стальныя танкі
За атрадамі атрад.
Кожны з нас іх сустракае,
Кожны з нас свабодзе рад.

Афіцэры ўцякаюць
Ды ад Сталінскіх байцоў,
Але ўслед іх даганяе
Наша раць з усіх канцоў.

Мы свабоднымі ўжо сталі,
Расчыніўся для нас свет,
Жыць па-новаму пачалі,
Свой абралі камітэт.

І цяпер усе збяромся
Пашлем Сталіну прывет
Бо ён — мудры і вялікі
Даў жыццё нам, даў нам свет.

Наш вялікі родны Сталін
Нас пазбавіў ад ярма,
Мы яму спяваем славу
Ён нас ад смерці ратаваў.

Харук Георгій Андрэевіч,
селянін вёскі Пранчэйкава
Маладзечанскага павета.

—o:o—

Свабоднага жыцця не аддадзім нікому

(Расказ былога панскага пастуха Мялешкі)

— Усё сваё жыццё я жыў у страшнай беднасці. Вёска Выгары, дзе я нарадзіўся, адным сваім выглядам гаворыць аб пакутным лёсе працоўнага селяніна Заходняй Беларусі: неўраджайнае поле, пакрытае каменнем, хмызнякі, балоты ды суцэльныя тарфяныя масівы, якія ў нас ніколі не распрацоўваліся — вось і ўсё багацце. У вёсцы хаты пакрыўленыя, маленькія. Усяго толькі тры хаты маюць падлогу, а ў астатніх замест падлогі — зямля. Многа курных хат без комінаў, ад чаго дым выядае вочы. Ва усёй вёсцы ёсць адзін пісьменны чалавек—былы салдат Анісім. Да яго мы хадзілі пісаць пісьмы, ён жа складаў нам розныя заявы, у якіх мы скардзіліся на панскае свавольства.

Аб выбарах нам ніколі ніхто не гаварыў, бо пры польскай уладзе мы, беларусы, не мелі права ўдзельнічаць у дзяржаўным жыцці, не маглі выбіраць. Панскі войт, даведаўшыся, што да нас у вёску прыходзіць настаўнік з Кемелішак і расказвае аб Совецкім Саюзе, данёс аб гэтым паліцыянту. Настаўніка арыштавалі, а у вёсцы зрабілі вобыск — спрабавалі знайсці бальшэвіцкія лістоўкі. Самымі брыдкімі словамі абзывалі нас польскія чыноўнікі. Мне здавалася, што жыццё ніколі не палепшыцца. Я не меў сваёй хаты, жыў у суседа, нанімаючы вугал. Не меў сям'і, бо нават сам сябе не мог пракарміць. Пан плаціў мне за работу 12 пудоў збожжа ў год. Вопратку я павінен быў набываць сам. Заработку вядома не хапала— і я галадаў.

З прыходам Чырвонай Арміі змянілася маё жыццё: сялянскі камітэт даў мне карову і ўсяліў у дом, які раней займаў панскі ўпраўляючы. Больш я ўжо на паноў працаваць не буду. Такога светлага і радаснага жыцця, якім мы цяпер пачалі жыць, мы не аддадзім нікому. Я ведаю, што гэта вялікі Сталін дапамог нам вызваліцца ад панскага прыгнёту. Увесь народ Заходняй Беларусі жадае ўстанаўлення Совецкай Улады.

Стойкі барацьбіт за справу народную

Калі знаёміцеся з гэтай маладой жанчынай, то адразу не падумаеце, што перад вамі вопытная падпольшчыца. Яна пакідае ўражанне звычайнай хатняй гаспадыні, якая абрамянёна вялікай сям'ёй, малымі дзяцьмі. „Куды ўжо ёй займацца небяспечнай рэволюцыйнай работай”, —здаецца на першы погляд.

Але гэта іменна толькі здаецца.

Дзесяць год удзелу ў палітычнай барацьбе супроць польскіх улад, праследванні жандармеры закалілі Любу, яна яшчэ больш пераканалася ў правільнасці выбранага ёю рэволюцыйнага шляху. Любові Паўлаўне цяпер 34 годы. Нарадзілася яна ў сям'і беднага селяніна-беларуса ў вёсцы Лозічы, Глыбокскай воласці. Цяжка жылося дзяўчыне, але яна ўпарта імкнулася набыць хоць нямнога ведаў, стаць пісьменнай. Скончыўшы царкоўна - прыходскую школу, яна — 13-гадовая дзяўчына — пачынае ўжо жыць самастойна і працуе вартаўніком у школе. У 1919 годзе, у перыяд Совецкай улады, Люба зноў вучыцца ў Адзінай Совецкай Трудавой школе.

Але вось пачалася польская акупацыя 1920 года. Усе рускія і беларускія школы былі закрыты. Прышлося кінуць мары аб вучобе і ўзяцца за здабыванне кавалка хлеба. Працавала Люба на водачным заводзе ў Глыбокім, затым прадаўшчыцай у магазіне.

У 1930 годзе Любоў Паўлаўна разам са сваім мужам, малазямельным селянінам А. Пятух і братам Іванам сталі ўдзельнічаць у падпольнай рабоце, ў распаўсюджванні нелегальнай літаратуры. Гэта група падтрымлівала сувязь з работнікамі цэнтральнай рэволюцыйнай арганізацыі.

Работа групы Пятух неўзабаве становіцца вядомай жандармеры. Муж падвяргаецца рэпрэсіям і ў дні Першага мая 1930 года яго разам з іншымі рэволюцыйнымі сялянамі трымаюць тры дні пад арыштам.

У 1931 годзе, за два тыдні да Першага мая, зноў арыштоўваецца муж. Ен знаходзіўся у турме, а затым быў выпушчан пад нагляд паліцыі. Суд апраўдаў Пятуха з-за адсутнасці афіцыяльных улік.

Арышты мужа не толькі не запалохалі, а выклікалі ў Любы яшчэ большыя імкненні змагацца супроць палітычнага прыгнёту польскіх улад. Яна не толькі не спыніла рэволюцыйнай работы, але яшчэ больш пашырыла яе. Аднак вяла Люба работу настолькі канспыратыўна, што польская жандармерыя не здагадвалася ні аб чым. Прыдуць, здаралася, жандармы ўхату, бачаць гаспадара (мужа) — „ну, значыць, усё ў парадку“,—супакойваюцца яны. І як можна было падумаць, каб маці 5 дзяцей знікала кудысьці па палітычных справах?

А між тым Люба ў гэты самы час справаджвала прыбыўшага работніка ці выконвала іншыя тэрміновыя даручэнні падпольнай арганізацыі. Яна ўсю сябе аддавала рэволюцыйнай рабоце.

Насельніцтва горада Глыбокае аказала вялікую чэсць Любові Паўлаўне, вылучыўшы яе кандыдатам у дэпутаты Народнага Сабрання. Яна будзе і надалей стойка адстайваць інтарэсы беларускага народа і разам з усімі адданымі яго прадстаўнікамі дабівацца ўстанаўлення ў Заходняй Беларусі Улады Советаў.

М. Зерніцкі.

Гор. Глыбокае.

УКАЗ

Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР

аб змяненні арт. 1 указа прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 1 жніўня 1939 года „Аб дадатковых знаках адрознення для Герояў Совецкага Саюза“.

1. У змяненне арт. 1 указа Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР ад 1 жніўня 1939 года „Аб дадатковых знаках адрознення для Герояў Совецкага Саюза“ найменаваць медаль, уручаемую Героям Совецкага Саюза, — медаль „Залатая Звязда“.
2. Адпаведна змяніць найменаванне медалі у арт. 2, 3 і 4 указа.
3. Зацвердзіць рысунак медалі „Залатая Звязда“ і яе апісанне.
4. Устанавіць, што пры ўзнагароджанні другой і трэцяй медаллю „Залатая Звязда“ адначасова з медаллю Герою Совецкага Саюза ўручаецца Асобая грамата Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР.

Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
М. КАЛІНІН.

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Совета СССР
А. ГОРКІН.

—o:o—

Апісанне медалі „Залатая Звязда“

Медаль „Залатая Звязда“ прадстаўляе сабою пяціканцовую звязду з гладкімі двухграннымі праменнямі на ліцавой старане. Даўжыня прамені — 15 міліметраў.

Абаротная старана медалі мае гладкую паверхню і аграніčана па контуру выступаючым тонкім абадком.

На абаротнай старане ў цэнтры медалі распаложана надпісь выпуклымі літарамі „Герой СССР“. Размер літар 4×2 міліметра. У верхнім прамені — нумар медалі, вышынёй ў 1 міліметр.

Медаль пры дапамозе куста і звяна злучаецца з прамавугольнай пласцінкай, маючай па баках выёмку. Размер пласцінкі 25×15 міліметраў.

Па ўздоўж аснаванняў пласцінкі ідуць прарэзы шырынёй ў 1 міліметр і даўжынёй 22 міліметры. Унутраная частка пласцінкі пакрыта чырвонай муаравай лентай.

Пласцінка мае на абаротнай старане нарэзны шкіў з гайкай для прымацавання медалі к адзенню.

Медаль залатая, вагаю 21,5 грама.

Актывіст выбарчага ўчастка

Сёння ў Івана Петровіча Дубровіна радасны дзень. Першы раз на сваім жыцці ён адчуў сябе чалавекам патрэбным для грамадства. Да яго ў хату прышоў член камісіі па арганізацыі выбараў і запрасіў асабіста наведаць выбарчы ўчастак і дапамагчы праверыць спісы выбаршчыкаў. Іван Петровіч чалавек пісьменны. Ён — самавучка, але чытаў класікаў рускай літаратуры і лічыцца адукаванай асабай.

Іван Петровіч мае 65 гадовы рабочы стаж. Маючы 80 год ад роду, ён з 15 гадовага ўзросту адчуў на сабе ўвесь жах эксплаатацыі капіталіста. Паспрабаваў і батрацкай працы, і працы канторшчыка, але больш усяго работаў на вытворчасці. Цяпер, калі Дубровін стаў старым і ужо не можа працаваць — уласнік прадпрыемства звольніў яго, не назначыўшы, вядома, пенсіі. Іван Петровіч ледзь не памёр з голаду. Але вось прышла Чырвоная Армія, і жыццё змянілася. Часовае Упраўленне горада Маладзечна назначыла яму пенсію.

Аб сваім дэпутаце тав. Міхалёнку ён адзываецца па-бацькоўскаму цёпла: — Гэта самы дастойны чалавек сярод нас, — гаворыць Іван Петровіч — Міхалёнка я ведаю з самых малых год. Усё яго жыццё — гэта праца, цяжкая праца і ўпартае імкненне палепшыць умовы працы і скінуць панскі прыгнёт. Са сваім братам Антонам, які цяпер працуе ў горадзе Маскве, ён прымаў актыўны ўдзел у падпольных арганізацыях за што быў судзім і сядзеў у польскай турме. Ён будзе добра абараняць нашы інтарэсы. Лепшага кандыдата ў дэпутаты я не ведаю.

Іван Петровіч гаворыць спакойна і ўпэўнена. Ён адчувае сябе карысным членам грамадства.

Віцебскі.

—o:o—

Кніга аб Усесаюзнай сельскагаспадарчай выстаўцы

Дзяржаўнае выдавецтва калгаснай і соўгаснай літаратуры выпусціла кнігу „Усесаюзная сельска-гаспадарчая выстаўка“ пад рэдакцыяй Н. Н. Паспелава, А. В. Грыцэнка і Н. В. Цыцына.

Багата ілюстраваная кніга змяшчае падрабязныя апісанні павільёнаў выстаўкі. У ёй змешчаны: закон аб Ўсесаюзнай сельска-гаспадарчай выстаўцы, пастанова СНК СССР і ЦК ВКП(б) аб Усесаюзнай сельска-гаспадарчай выстаўцы, прамова тав. В. М. Молатава пры адкрыцці выстаўкі — 1 жніўня 1939 года, артыкул аб выстаўцы Н. В. Цыцына і іншыя матэрыялы.

Тыраж кнігі 500 тыс. экземпляраў.

(ТАСС).

Выбарчы ўчастак — цэнтр масавай работы

У горадзе Маладзечна шырока разгарнулася падрыхтоўка да выбараў дэпутатаў у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі. Горад і Маладзечанскі ўезд разбіты на выбарчыя акругі і ўчасткі. У самым горадзе створана 4 выбарчых участкі, вылучаны участковыя выбарчыя камісіі, якія прыступілі да абсталявання і ўпрыгожвання памяшканняў выбарчых участкаў.

Выбарчыя ўчасткі ператварыліся ў ачагі палітмасавай работы з насельніцтвам, а члены ўчастковых выбарчых камісій у непасрэдных прапагандыстаў і агітатараў. Памяшканне другой школы, якая знаходзіцца на вуліцы Міцкевіча, на першы погляд зусім непрыкметнае, але можна здагадацца па надворнаму ўпрыгожванню, што тут знаходзіцца не проста школьнае памяшканне, а месца, дзе будуць выбірацца сыны і дочкі працоўнага народа ў Народнае Сабранне, куды працоўнае насельніцтва горада Маладзечна прыдзе 22 кастрычніка, каб аддаць свае галасы лепшым змагарам радзімы, якія будуць сапраўды народнымі выбраннікамі.

Гэта памяшканне ўпрыгожана партрэтамі правадыроў партыі і совецкага ўрада. Развешаны лозунгі, дыяграмы дзяржаўнага будаўніцтва Саюза ССР. На сталах ляжаць газеты, журналы і іншая палітычная літаратура. Спіскі выбаршчыкаў у прыгожай шкляной раме вывешаны на відным месцы.

Члены выбарчай участковай камісіі Нефедовіч Іван і Самагуб Міхаіл разам са старшынёй камісіі Галіцкім Федарам і сялянамі ўпрыгожваюць пакой, дзе будзе праходзіць галасаванне. Яны робяць кабіны, аклейваюць сцены шпалерамі. Апрача гэтых людзей на выбарчы ўчастак прышло больш 10 выбаршчыкаў, яны пытаюць старшыню камісіі, ці патрэбна дапамога ў рабоце, ці патрэбен які-небудзь будаўнічы матэрыял і г. д.

Вось да старшыні падышоў малады высокарослы хлапчук— Сушко Нікалай, па прафесіі мастак—маляр. Ён просіць фотаздымкі членаў Палітбюро ЦК ВКП(б), каб зрабіць для выбарчага ўчастка вялікія партрэты правадыроў народа.

— Заўтра раніцай будзе гатова вялікае палотнішча з партрэтамі правадыроў партыі і совецкага ўрада для нашага выбарчага ўчастка, — гаворыць тав. Сушко.

Прадстаўнік ад вайсковай часці т. Тябут выпускае насценную газэту „За радзіму". У дапісах газеты адчуваецца выключна высокі палітычны ўздым насельніцтва.

У гэтыя дні ў першым выбарчым участку вельмі многалюдна. Па аднаму і групамі прыходзяць выбаршчыкі каб пачытаць свежую газету, журнал, паслухаць радыё. Кожны вечар на выбарчым участку праводзяцца заняткі па вывучэнню палажэння аб выбарах у Народнае Сабранне Заходняй Беларусі, Сталінскай Канстытуцыі і даклада таварыша Сталіна на VIII Надзвычайным з'ездзе Советаў. У час вывучэння гэтых матэрыялаў задаюць шмат пытанняў аб запаўненні выбарчых бюлетэней і парадку выбараў. На ўсе незразумелыя пытанні яны тутжа атрымоўваюць вычарпальныя адказы.

Вызваленае насельніцтва г. Маладзечна ўступіла ў адказнейшы перыяд сваіго жыцця. Яно рыхтуецца да выбараў дэпутатаў у Народнае Сабранне, якое вызначыць форму ўлады на тэрыторыі Заходняй Беларусі, назаўсёды вызваленай ад панскага свавольства.

Падскробкін.

—o:o—

Вызвалены народ рыхтуецца да выбараў

Гутарка са старшынёй Часовага Упраўлення былога Тарнопальскага ваяводства тав. Л. С. Грышчуком

ТАРНОПАЛЬ. Як да вялікага свята рыхтуецца працоўны былога Тарнопальскага ваяводства да выбараў дэпутатаў у Народнае Сабранне Заходняй Украіны.

На многалюдных мітынгах, сходах, праходзячых ва ўсіх уездах, рабочыя, сяляне, інтэлігенцыя горача дзякуе Чырвоную Армію, Совецкі Урад, роднага таварыша Сталіна за вызваленне ад панскай кабалы. У рэзалюцыях працоўныя заяўляюць, што яны жадаюць будаваць новае, шчаслівае жыццё ў адзінай сям'і з вялікім совецкім народам.

У выбарах дэпутатаў у Народнае Сабранне Заходняй Украіны прыме ўдзел каля паўтара мільёна грамадзян былога Тарнопальскага ваяводства.

У уездах створана 350 выбарчых акруг і 1500 выбарчых участкаў. У выбарчых камісіях работае 15 тысяч чалавек. Гэта лепшыя прадстаўнікі рабочых, сялян, інтэлігенцыі.

Ва ўсіх уездах адбыліся інструкцыйныя нарады старшынь і сакратароў выбарчых камісій. Камісіі падоўваюць памяшканні, рыхтуюць кабіны для галасавання, выбарчы матэрыял. Гарадскія Часовыя Упраўленні і Сялянскія Камітэты заканчваюць складанне спіскаў выбаршчыкаў.

Шырока разгарнулася агітацыйна-масавая работа. Тысячы агітатараў растлумачваюць насельніцтву Палажэнне аб выбарах. На некаторых выбарчых участках пачалі выходзіць насценныя газеты.

Дэпутатамі ў Украінскае Народнае Сабранне Заходняй Украіны, якое будзе адбывацца ў горадзе Львове, выбаршчыкі былога Тарнопальскага ваяводства пашлюць сваіх лепшых сыноў і дочак. (ТАСС).

—o:o—

У вызваленых гарадах, мястэчках і сёлах

Сялянскі клуб у Красноўскай воласці

У вёсцы Старынкі адкрыт першы ў Красноўскай воласці сялянскі клуб. Ён абсталяваны ў самай прасторнай хаце. На сценах клуба — партрэты таварышаў Сталіна, Молатава, Варашылава і Калініна. Красачныя плакаты і лозунгі заклікаюць працоўных Заходняй Беларусі прыняць актыўны ўдзел ў выбарах у Народнае Сабранне. Загадчыкам клуба з'яўляецца мясцовы селянін-бядняк тав. Гарлоўскі. Кожны вечар ён праводзіць галосную чытку газет.

Першыя трансляцыі Баранавічскай радыёстанцыі

Уступіла ў эксплаатацыю і пачала нармальна работаць Баранавічская радыёстанцыя, адраманціраваная ў вельмі кароткі тэрмін. Штодзённа працоўны гарадоў і мястэчак Заходняй Беларусі слухаюць перадачы Баранавічскай радыёстанцыі. Транслюруюцца агляды газет Заходняй Беларусі, рэспубліканскага друку БССР, агляды «Праўды» і «Известий», а таксама перадачы Совецкіх радыёстанцый.

ЗА РУБЯЖОМ

Допыт французкіх комуністаў у ваенным трыбунале

НЬЮ-ЁРК, 16 кастрычніка. (ТАСС). Як паведамляе карэспандэнт „Нью-ёрк Таймс", на допыце ў ваенным трыбунале французскія комуністы - дэпутаты парламента цвёрда падтрымлівалі мірную палітыку французскай компартыі, выкладзеную ў пісьме да Эрыо.

—o:o—

Да прабывання ў Маскве міністра земежных спраў Турцыі

Прабыванне ў Маскве міністра Замежных Спраў Турцыі п. Сараджоглу, прыехаўшага ў СССР з адказным візітам, паслужыла повадам для ўсебаковага абмеркавання думкамі паміж прадстаўніком Турэцкага Урада і Урадам Совецкага Саюза па пытаннях узаемаадносін СССР і Турэцкай Рэспублікі.

Гэты абмен, праходзіўшы ў атмасферы сардэчнасці, зноў падкрэсліў нязменнасць дружаскіх адносін паміж Совецкім Саюзам і Турцыяй і агульнасць імкненняў абодвух урадаў к сахраненню міра.

Абодва ўрады прышлі к выніку аб неабходнасці падтрымліваць і надалей кантакт для сумеснага абмеркавання пытанняў, цікавячых Совецкі Саюз і Турэцкую Рэспубліку.

—:::—

Ад'езд з Масквы літоўскай эканамічнай дэлегацыі

16 кастрычніка г. г. з Масквы выехала літоўская эканамічная дэлегацыя у складзе старшыні дэлегацыі п. Норкайціс і членаў дэлегацыі пп. Монтвіля і Талат Келпша.

На беларускім вакзале дэлегацыю праводзілі гандлёвы прадстаўнік СССР у Літве тав. А. С. Ефанаў, в. а. начальніка аддзела дагавораў НКЗГ т. Д. Мішуткін, намеснік загадчыка аддзелам НКЗС тав. Д. Г. Понцікаў, нач. пратакольнай часткі НКЗГ тав. С. А. Вшыўкоў, рэферэн аддзела Прыбалтыйскіх краін тав. П. М. Арлоў, склад літоўскай місіі у Маскве на чале з пасланнікам п. Наткевічыус.

—o:o—

Эстона - Германскае пагадненне аб перасяленні немцаў

ТАЛІН. 16 кастрычніка (ТАСС). Учора эстона-германскай змешанай камісіяй падпісана пагадненне аб перасяленні немцаў. У Германію могуць перасяляцца немцы эстонскага подданства у тым ліку і знаходзячыяся на вайсковай службе або адбываючыя кару ў турмах. Пагадненнем прадугледжана, што перасяляючыяся могуць браць з сабой па 50 эстонскіх крон. Асобы, дасягнуўшыя 14-гадовага ўзросту, могуць вывезці на 500 эстонскіх крон каштоўнасцей — залатых і сярэбраных рэчаў.

Канчатковае рашэнне аб вывазе каштоўнасцей, знаходзячыхся ў Эстоніі будзе ўстаноўлена асобным пагадненнем.

—o:o—

Антыяпонскае паўстанне

ЧУНЦЫН, 17 кастрычніка (ТАСС). Карэспандэнт газеты „Сіньхуажыбао" паведамляе з Чжэнчжоу, што 6 кастрычніка на чыгуначнай станцыі Муланьцянь (правінцыя Хэнань, атрад войск марыянетачных улад, знаходзячыйся пад камандваннем Ван Де-чжоу, падняў антыяпонскае паўстанне. Паўстаўшыя ўступілі ў бой з японскім гарнізонам. Пасля гадзіннага бою паўстанцы пайшлі ў горы і далучыліся да кітайскіх партызан.

Германскія самалёты ля берагоў Шатландыі

ЛОНДАН, 17 кастрычніка. (ТАСС). Міністэрства інфармацыі паведамляе, што сёння германскія самалёты прабавалі напасці на ўзбярэжныя абаронныя сааружэнні у Шатландыі. Згодна паведамлення, англійскія самалёты ўступілі ў бой з германскімі, якія панеслі страты.

—o:o—

Дзеянні германскай авіяцыі

БЕРЛІН, 17 кастрычніка (ТАСС) Як паведамляе германскае інфармацыйнае бюро, эскадрыллі германскай авіяцыі, стартаваўшыя раніцай 16 кастрычніка з германскага аэрадрома, дасягнулі залівa Ферт-оф-Форт (усходней пабярэжжа Шатландыі), не сустрэўшы ніякага супраціўлення з боку праціўніка і закідалі бомбамі англійскія крэйсеры. Бамбардыроўка была паспяховай.

Першыя германскія самалеты, уступіўшыя у бой, не сустрэлі адпору. Пазней наляцеўшыя германскія самалёты сустрэлі моцны агонь зянітнай артылерыі. Два непрыяцельскіх знішчальнікі тыпа „Спітфайр" былі збіты. Бой адбыўся пры наступных абставінах: германскія пікіруючыя бамбардыроўшчыкі стартавалі 16 кастрычніка ў воблачнае надвор'е, узяўшы курс на Англію. Не гледзячы на тое, што машыны неслі вялікі груз бомб, самалёты за кароткі час дасягнулі залівa Ферт-оф-Форт. Тут стаялі англійскія вялікія крэйсеры, тыпа якіх з-за велізарнай хуткасці, з якой была вытварана атака, не ўдалося устанавіць. Амаль усе самалёты данага злучэння скінулі бомбы на стаяўшыя тут караблі. Першыя самалёты былі сустрэнуты нязначным агнём зянітнай артылерыі. Скінутая адным германскім самалётам бомба папала ў англійскі крэйсер, што можна было заўважыць па велізарных клубах дыма. Следуючыя за ім самалёты таксама заўважылі гэта пападанне, якое было заснята і пагэтаму не можа быць аправергнута. Рад англійскіх ваенных караблёў атрымаў значныя пашкоджанні. Германскія машыны зрабілі паўторны палёт над узбярэжжам па абодвух баках залівa.

БЕРЛІН, 17 кастрычніка (ТАСС). Германскае інфармацыйнае бюро перадае наступнае паведамленне вярхоўнага камандвання германскай арміі:

„На працягу 16 кастрычніка французскія войскі пакінулі вялікую частку займаемай імі да гэтага часу германскай тэрыторыі ў перадавой паласе нашых умацаванняў і адыйшлі назад за граніцу. Англійскія ваённа-марскія сілы былі паспяхова атакаваны 16 кастрычніка. Два англійскіх ваенных караблі, знаходзіўшыяся ў заліве Ферт-оф-Форт атрымалі цяжкія пашкоджанні. Атака была паспяховай, не гледзячы на непрарыўны агонь непрыяцельскай зянітнай артылерыі і дзеянні знішчальнай авіяцыі.

За 16 кастрычніка было збіта 5 непрыяцельскіх самалётаў, у тым ліку 2 англійскіх. Лінкор „Ройял Ок" і лінейны крэйсер „Рыпалс" былі тарпедыраваны ў бухце Скапа Флоу. У Атлантычным акіяне за перыяд з 13 па 15 кастрычніка было патоплена 7 параходаў танажам у 54396 тон, у тым ліку буйнейшы французскі танкер „Эміль Мігэ".

—:::—

Англійскае камюніке аб налёце германскіх самалётаў на Шатландыю

ЛОНДАН, 17 кастрычніка (ТАСС). Агенцтва Рэйтэр перадае па радыё, што ўчора вечарам было апублікавана сумеснае камюніке марскога міністэрства авіяцыі і міністэрства унутраных спраў і небяспекі аб налёце германскіх самалётаў на Шатландыю.

„Сёння,—указваецца ў камюніке,—паміж 9 гадзінамі раніцы і 1 гадзінай 30 мінутамі дня некалькі германскіх самалётаў зрабілі разведвацельны палёг над Розітом (Шатландыя). Каля 2-х гадзін 30 мінут дня паследваў рад налётаў германскіх самалётаў на ваенныя караблі, знаходзячыяся ў заліву Ферт-оф-Форт. У налёце прынялі ўдзел каля 12 самалётаў. Неадкладна ўсе зянітныя батарэі адкрылі агонь па германскіх самалётах, насустрач якім падняўся ў паветра атрад англійскіх знішчальнікаў. Германскія самалёты не прычынілі ніякіх сур'ёзных пашкоджанняў англійскім караблям. Адна бомба задзела крэйсер „Саутгэмптон", прычыніўшы нязначныя пашкоджанні насавой часткі карабля і патапіўшы адміральскую шлюпку, а таксама знаходзячыйся недалёка кацер. За ўвесь час вайны гэта было першае пашкоджанне, нанесенае англійскаму караблю германскімі самалётамі. Ад асколкаў бомбы пастрадала 3 чалавекі на барту крэйсера „Саутгэмптон" і 7 чалавек на барту крэйсера „Эдзінбург". Другая бомба разарвалася паблізасці „Мохаук". Асколкамі бомбы ранена 25 чалавек, знаходзячыхся на палубе эсмінца. Толькі самыя нязначныя пашкоджанні былі прычынены судну, якое як і іншыя, гатова да выхаду ў мора. З 12 альбо 14 германскіх самалётаў, прымаўшых удзел у налёце, было збіта 4 самалёты, 3 з якіх—англійскімі знішчальнікамі. Першае сутыканне паміж англійскімі знішчальнікамі і непрыяцельскімі самалётамі адбылося недалёка ад вострава Мэй ля ўвахода ў заліў Ферт-оф-Форт у 2 гадіны 35 мінут дня. Два непрыяцельскіх самалёты былі прымушаны знізіцца з высаты 4000 футаў да некалькіх футаў над вадой і адагнаны ў мора. Другі непрыяцельскі самалёт быў атакован 10 мінутамі пазней над Далкейтом. Гэты самалёт, ахоплены полымем, упаў у мора. Праз 15 мінут адбылася жорсткая сутычка паблізу Крэйл, дзе быў збіт другі самалёт, упаўшы ў мора. У час праследвання быў збіт трэці германскі самалёт. Два германскіх лётчыкі былі падабраны англійскім мінаносцам. Англійскім знішчальнікам таксама не прычынена ніякіх пашкоджанняў.

„Сення, — указваецца далей у камюніке, — германскае радыё паведаміла, што падводная лодка, патапіўшая лінкор „Ройял Ок", нанесла сур'ёзныя пашкоджанні крэйсеру „Рыпалс". Гэта заява зусім не адпавядае сапраўднасці".

—o:o—

Рух за мір у Англіі

ЛОНДАН, 16 кастрычніка. (ТАСС). Канферэнцыя, скліканая па ініцыятыве выканўчага камітэта жаночых арганізацый лейбарысцкай партыі у Шэфільдзе, на якой прысутнічала 80 дэлегатаў, аднагалосна прыняла рэзалюцыю, патрабуючую спынення спрэчак лейбарыстаў з урадам. Рэзалюцыя настайвае таксама на скліканні канферэнцыі па заключэнню міра.

Адказны рэдактар І. М. ОФЕНГЕЙМ.